

Tapani Kärkinen
Kuusistoportti 1
13210 Hämeenlinna

SAATE
27.4.2017

040 735 0761
<http://ruisenor.net>
tapani.karkinen@ruisenor.net

Hesari - mielipide

Viisisataa vuotta sitten alkoi Martti Lutherin protestanttinen tuuletus Saksan kirkossa. Paavin tuomion jälkeen vuonna 1721 Luther ystävien tuella vetäytyi Eisenachiin odottamaan tilanteen rauhoittumista. Hän palasi kuitenkin jo seuraavana vuonna keskeyttämään kannattajiensa radikaalien voimien toimet kuten poikakuorojen lakkauttamisen. Martti Luther tunnetaan musiikin ystävänä ja hänellä oli läheiset suhteet niin katolisen Ludwig Senflin kuin luterilaisen Leonhard Pamingerin kanssa, jotka molemmat sävelsivät musiikkia myös luterilaisen kirkon käyttöön.

Tuohon liittyy eräs merkittävä seikka, jota Suomessa ei juurikaan ole huomioitu etenkin Yleisradion musiikkitoimituksessa. Poikakuorojen toiminta jatkui perinteisessä muodossa luterilaisen Saksan alueella, vaikka muiden protestanttisten kirkkojen alueilla kuoroja lakkautettiin tai päättyivät kaupunkien huomaan. Perinteisyys tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, että poikakuorojen omat solistit laulavat sopraano ja altto äänialojen osuudet. Hyvänä esimerkkinä Johan Sebastian Bachin hengellisten kantaattien levyttäminen kokonaisuudessaan alkuperäisellä asetelmalla on toteutettu kuorojohtajien Gustav Leonhardt ja Nikolaus Harnoncourt'n toimesta vuosien 1970 - 1989 aikana pääosin kolmen kuoron voimin niin, että vain yhden kantaatin sopraano äänialan laulaa aikuinen nainen ja 198 muun kantaatin sopraano- ja monasti myös altto-osuudet kuorojen omat solistit.

Jostain syystä Suomen Yleisradio ei ole tunnustanut vanhaa poikakuorojen solistista perinnettä vaan soitettavan levytyksen valinta osuu aina sellaiseen, jossa solistiset sopraano ja altto-osuudet laulaa aikuinen solisti. Todisteena aiheesta voi palauttaa mieleen viime syksyisen Uusilta äänilevyiltä -ohjelman, jossa toimittaja esittelee norjalaisen poikasopraanon sanoilla "Aksel Rykkvin muuttaa käsitykset poikasopraanoäänestä" ja "Yleensä poikasopraanot laulavat ylävireisesti, hennon pillimäisesti ja epäkypsästi ja se hyväksytään." Tuolla lausumalla niin toimittaja kuin Suomen Yleisradio yleensäkin sivuuttavat sata vuotta konserttitason tallennettua poikasopraanojen historiaa. Aiheesta olen kirjelmöinyt äänitteiden kera toimittajille monasti äänilevyn kera Ylen perinne kuuluu jatkuvan. Näyttää ja kuulostaa vahvasti siltä, että samoin kuin sanan niin myös sävelen vapaus rajoittuu heille, jotka sanan ja sävelen julkaisusta päättävät.